

Željko Bistrović
povjesničar umjetnosti
viši stručni savjetnik – konzervator za
pokretna i nepokretna kulturna dobra u
Konzervatorskom odjelu u Rijeci

Kastavska slikarska škola – problemi
geneze i stila

doktorska disertacija
mentor: dr. sc. Ivan Matejčić, izv. prof.
u miru

Disertacija je obranjena 5. svibnja 2017. na
Sveučilištu u Zadru, pred povjerenstvom:
dr. sc. Emil Hilje, red. prof. (predsjednik)
dr. sc. Ivan Matejčić, izv. prof. u miru
dr. sc. Ivana Prijatelj-Pavičić, red. prof.

SAŽETAK

Slikarstvo Vincenta i Ivana iz Kastva te njihovih suradnika prikazuje se ovom radnjom kao jedinstveni korpus, koji se raščlanjuje na ikonografskoj i morfološkoj razini. Najveći dio radnje posvećen je problemu geneze kastavskih slikara, tj. odgovoru na pitanje na kojoj su se slikarskoj tradiciji mogli razviti.

Uvodni dio radnje donosi pregled svih relevantnih radova o kastavskim radionicama te temeljne teze koje su o njima izrečene. Poglavlje o zemljopisno-povijesnom kontekstu, Istri i Krasu u drugoj polovini 15. stoljeća ističe moguć utjecaj kraške plemićke obitelji Raunacher na dolazak Vincentove radionice. Pojava kastavskih radionica promatra se kroz prizmu povijesnih događaja uzrokovanih politikom cara Friedricha III. u Istri i na Krasu u drugoj polovini 15. st. kada se ovi krajevi upravno jače vežu uz Kranjsku. Istarsko kasnogotičko slikarstvo promatra se u širem, europskom kontekstu. U potrazi za izvorštima stila kastavskih slikara proučene su istovremene slikarske pojave, ali i one koje su im neposredno prethodile, u regijama komparativnog obuhvata.

Krenuvši od onoga što je kastavskim radionicama zajedničko, definirala su se

analitička poglavlja radnje. Sistematizirali su se svi definitivno utvrđeni grafički izvori koji su im poslužili kao predlošci te su ponudeni novi prijedlozi. Najopsežnijim dijelom radnje, ikonografskom analizom tema korištenih u slikarstvu kastavske slikarske škole, utvrđeni su prototipovi i literarni izvori, topološki sustavi u pojedinim crkvama i skupine tema karakteristične za kastavsku školu. U sklopu morfološke analize sistematiziran je ornamentalni repertoar, koji je obuhvatio bordure i patronirane uzorke. Formalna analiza Vincentove i Ivanove radionice usmjerila se na objedinjujuće formalne elemente kastavskih radionica.

Ovim se radom, ukazujući na kvalitetnije radionice, nudi nova valorizacija cjelokupnog korpusa Kastavske slikarske škole. Kao najplodniji slikar Kastavske slikarske škole ističe se majstor Ivan, te se ujedno umanjuje značaj tzv. Šarenog majstora na razvoj kasnogotičkog slikarstva u Istri. x